

20. 11. 2025

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

FIS desatero jako právní standard chování na sjezdovce – 1. Díl ze série Pravidla a odpovědnost při provozování zimních sportů

Lyžování patří mezi typické rekreační sporty s vysokou mírou rizika. Ať už jde o sjezdové lyžování, snowboarding nebo skialpinismus, na sjezdovkách se každodenně pohybují tisíce osob s různou úrovní dovedností, technického vybavení i odpovědnosti. V prostředí, kde se pohybuje velké množství sportovců v rychlosti a s omezenou možností předvídat chování ostatních, hraje zásadní roli otázka bezpečnosti a odpovědnosti.

V právní praxi se proto stále častěji řeší, podle jakého standardu se posuzuje chování jednotlivých lyžařů a kdo nese **odpovědnost za vznik škody**.

Základním vodítkem je tzv. **FIS Desatero pravidel chování pro lyžaře a snowboardisty**, které vydala Mezinárodní lyžařská federace (Fédération Internationale de Ski - FIS). Přestože nejde o právní předpis, ale o soubor sportovních zásad, má dnes nepopiratelný právní význam. Soudy jej využívají jako měřítko toho, jak by se měl chovat „řádný lyžař“ - tedy jako **standard odborné péče a prevenční povinnosti ve smyslu § 2900 občanského zákoníku**.

Původ a účel FIS Desatera

FIS Desatero vzniklo již v šedesátých letech 20. století a pravidelně prochází revizemi podle vývoje technologií i zkušeností z praxe. Jeho účelem je stanovit obecné zásady bezpečného chování na sjezdových tratích, a tím předejít kolizím, úrazům a škodám. Desatero není právní norma, ale jeho význam je srovnatelný s tzv. soft law - tedy s pravidly, která nejsou vydána státní autoritou, avšak svou všeobecnou akceptací získala závaznost.

Právní teorie i soudní praxe považují FIS Desatero za doplněk prevenční povinnosti - konkretizuje, co znamená „počínat si tak, aby nedošlo ke škodě na zdraví či majetku jiného“. Při vyšetřování nehod či soudním posuzování odpovědnosti tak slouží jako vodítko, zda účastník dodržel standard péče, který lze od něj rozumně očekávat.

Jednotlivé zásady FIS Desatera a jejich právní význam

Desatero tvoří deset pravidel, která společně vymezují rámec odpovědného chování každého, kdo se pohybuje na sjezdovce.

1. Ohled na ostatní lyžaře. Každý lyžař se musí chovat tak, aby neohrozil jiné osoby. Tato zásada představuje základní podobu prevenční povinnosti podle § 2900 občanského zákoníku.

2. Kontrola rychlosti a způsobu jízdy. Lyžař je povinen přizpůsobit rychlost svým schopnostem, terénu, sněhovým a povětrnostním podmínkám i hustotě provozu. Nedodržení této zásady bývá v praxi nejčastějším důvodem pro závěr o nedbalosti.

3. Volba stopy. Lyžař jedoucí shora musí volit dráhu jízdy tak, aby neohrozil lyžaře pod sebou.

Pravidlo se uplatňuje zejména při střetech dvou lyžařů – obdobně jako princip přednosti v dopravě.

4. Předjíždění. Je povoleno z jakékoli strany, musí však být zachován bezpečný odstup. Kolize při riskantním předjíždění je posuzována jako nedbalostní jednání.

5. Vjíždění a rozjíždění. Každý, kdo se rozjíždí nebo vjíždí na trať, se musí přesvědčit, že tak činí bezpečně. Pravidlo odpovídá dopravní zásadě, že ten, kdo se zapojuje do provozu, má povinnost dát přednost ostatním.

6. Zastavení na sjezdovce. Lyžař se nesmí zdržovat na nepřehledných nebo úzkých místech. Pokud se zastaví, měl by stát na okraji tratě. Porušení této zásady bývá posuzováno jako spoluzavinění.

7. Stoupání a sestup. Při výstupu nebo sestupu musí lyžař používat okraj tratě, aby neohrozil ostatní účastníky. Pravidlo se vztahuje i na pěší pohyb po sjezdovce.

8. Dodržování značení a pokynů. Všichni lyžaři musí respektovat značení tratí a pokyny provozovatele. Tato povinnost má i smluvní charakter, protože návštěvní řád tvoří součást vztahu mezi lyžařem a provozovatelem areálu.

9. Pomoc při nehodě. Každý je povinen v případě nehody poskytnout pomoc. Nejde jen o morální zásadu, ale i o povinnost vyplývající z § 150 trestního zákoníku o neposkytnutí pomoci.

10. Povinnost prokázat totožnost. Účastník nehody je povinen prokázat svou totožnost, aby mohlo dojít k jejímu řádnému objasnění.

Modelový příklad: střet dvou lyžařů a aplikace FIS Desatera

Na široké, ale lidmi zahuštěné modré sjezdovce se pohyboval zkušený lyžař A, který sjížděl středem trati plynulou, ale poměrně vysokou rychlostí.

Z levého okraje sjezdovky právě vjížděl lyžař B, který po krátkém zastavení ztratil přehled o situaci a začal se rozjíždět, aniž by se přesvědčil, zda má dostatečný prostor. Lyžař A se jej pokusil objet zprava, ale při manévru došlo ke střetu. B utrpěl zranění a požadoval po A náhradu škody s tvrzením, že A jel příliš rychle.

Taková situace je typickým příkladem, kdy se při právním posuzování uplatňuje FIS Desatero jako **soubor zásad bezpečného chování na sjezdovce**.

Z pohledu práva oba lyžaři porušili odlišné povinnosti, které na ně Desatero klade:

- Lyžař A porušil zásadu č. 2 („kontrola rychlosti a způsobu jízdy“) a č. 3 („volba stopy“), neboť zvolil rychlost neodpovídající hustotě provozu a nezajistil, aby jeho dráha neohrozila osobu pod ním.
- Lyžař B porušil zásadu č. 5 („vjíždění a rozjíždění“), když se nerozhlédl a vjel do dráhy jiného lyžaře, aniž měl jistotu, že to je bezpečné.

Při posuzování odpovědnosti by soud vyhodnotil míru nedbalosti obou účastníků a aplikoval by **zásadu spoluzavinění podle § 2918 občanského zákoníku**.

Pokud by se prokázalo, že A jel výrazně nepřiměřenou rychlostí a mohl střetu zabránit, nesl by větší díl odpovědnosti. Pokud by však bylo zjištěno, že B vjel na trať neočekávaně a bez kontroly, odpovědnost by byla rozdělena nebo by B nesl újmu z vlastního zavinění.

Tento modelový případ jasně ukazuje, že **FIS Desatero není jen etickým doporučením, ale praktickým právním standardem**, podle něhož se určuje, zda účastník sjezdového provozu jednal s náležitou opatrností. Porušení některé ze zásad zpravidla vede k závěru o nedbalosti, zatímco jejich dodržení může naopak odpovědnost vyloučit.

Desatero v judikatuře

České soudy přijaly FIS Desatero jako závazný standard odborné péče. Nejvyšší soud ČR ve svém rozhodnutí sp. zn. 25 Cdo 1506/2004 stanovil, že Pravidla FIS fungují jako předcházení porušení právní povinnosti prevence. Zajímavé je také to, že v tomto rozhodnutí soud uznal, že není chyba lyžaře, když nezvolí obtížnost sjezdovky úměrně svým schopnostem, jelikož sjezdové tratě jsou veřejné a záleží na lyžaři, jakou si vybere. Současně však v rozhodnutí 16 C 54/2017 bylo řečeno, že rodič je odpovědný za výběr obtížnosti sjezdovky pro své nezletilé dítě a má přizpůsobit tento výběr dovednostem nezletilého. Odpovědnost za výběr obtížnosti sjezdovky nespadá pod FIS pravidlo, je však součástí prevenční povinnosti.

FIS desatero je uznáváno mezinárodně, a to jak v civilním, tak trestním právu.

Normativní funkce a právní význam

Z právního hlediska lze FIS Desatero považovat za druh **lex artis** - tedy odborného standardu, který určuje, jak má jednat „řádný sportovec“ v konkrétním prostředí. Není právně závazné ve smyslu zákona, ale je závazné svou všeobecnou akceptací a funkčním významem.

Porušení zásad FIS Desatera může být posouzeno jako nedbalostní jednání, které zakládá občanskoprávní odpovědnost za újmu (§ 2910 OZ). Zároveň umožňuje zohlednit i chování poškozeného - pokud sám porušil zásady bezpečného pohybu, může se jeho nárok na náhradu újmy poměrně snížit (§ 2918 OZ).

Závěr

FIS Desatero dnes představuje základní standard bezpečného chování na sjezdovkách, který má reálné právní důsledky. Slouží nejen jako návod pro lyžaře a snowboardisty, ale i jako interpretační nástroj pro soudy, pojišťovny a provozovatele areálů.

Jeho respektování má proto zásadní význam jak z hlediska prevence, tak z hlediska právní odpovědnosti. FIS Desatero přispívá k vytváření kultury bezpečného sportu, kde se sportovní svoboda pojí s právní odpovědností.

Tento text je prvním dílem série o pravidlech a odpovědnosti v lyžařském sportu. Druhý díl s názvem Povinnosti provozovatele při trénincích a závodech se bude věnovat zabezpečení tratí, oddělení veřejného a sportovního provozu, a dále třetí díl s názvem Skialpinismus na sjezdových tratích se bude věnovat odpovědnosti a rizikům nového fenoménu - skialpinismu.

JUDr. Veronika Janoušek Rudolfová,

advokátka

Jandova 8
190 00 Praha 9-Vysočany

Tel.: +420 603 106 065

E-mail: rudolfova@fpr-advo.cz

Další články:

- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)